Anul al 55-lea

EXEMPLARUL { In România: 3 lei / In străinătate: 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. No. 120.288/932

Nr. 177 Joi 30 Iunie 1938
14 Pagini

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

„ASOCIATIUNEA" CENTRALA SIBIIU

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Rolul presei

Logică și bine venită este dispoziția pe care ministrul internelor, d. Armand Călinescu, a dat-o cenzurei de a nu împiedeca publicarea informațiilor și comentariilor privind actele administrative.

Rolul presei conștiente, obiective și cinstite, e de a semnala cârmuitorilor ecoul nemulțumirilor publicului, pentru ca, la rându-le, cei de sus, să ia măsurile de îndreptare impuse de împrejurări.

Regimul actual are programul precis stabilit: ordine, muncă și gospodărie.

Nimeni nu poate pune la îndoială bunele intențiuni ale cârmuirii centrale, dar nu trebue să uităm amănuntul de care cu siguranță guvernul s'a izbit din primul moment: elementul uman în subordine fiind acelaș, trebue să ținem seamă de vestigiile vechilor apucături, o reeducare morală neputându-se face, ca prin minune, dela o zi la alta.

Dacă în trecut legăturile și solidaritatea celor din același partid, impuneau celor de sus necesitatea de a acoperi greșelile și abuzurile celor mici, astăzi această necesitate nu mai există și centrul are tot interesul să fie în curent cu felul cum subalternii își fac datoria.

O operă de refacere și de consolidare administrativă nu se poate face la întuneric, pentru că umbra și tăcerea dau curaj rău năraviților să continue odioasele lor practici în dauna intereselor colectivității.

Exponentă a opiniei publice, presa are rolul de a atrage atenția conducătorilor asupra interpretării greșite ce se dă dispozițiunilor de sus, de a sugera explicațiuni și lămuriri complimentare, de a determina stăvilirea călcărilor de lege pe care organele administrative în subordine le pot face, fie din neștiință fie cu rea credință.

Din această dare la iveală a greșelilor și abuzurilor profită în primul rând marea massă a cetățenilor care își regăsește supapa grație căreia necazurile ei ies la suprafață și dă guvernării posibilitatea de a nu fi făcută răspunzătoare pentru greșeli de care nu ea e vinovată. Intunerecul favorizează două racile administrative deopotrivă de dăunătoare intereselor colectivității: întâi operațiile celor de rea credință care nu se tem că isprăvile lor vor fi date la iveală spre a ajunge la cunoștința celor în drept; al doilea excesul de zel al unora cari spre a evita vreo eventuală eroare, întârzie la infinit rezolvirea cererilor ori resping fără să cerceteze, cele mai îndreptățite solicitări.

Trebue să se dea biurocratismului un ritm vioiu, accelerat, potrivit lozincei gospodărești a guvernului. Trebuie să intre în mintea organelor subalterne că abuzurile sunt sancționate fără întârziere, și că opreliștele puse gândului tipărit, nu s'au instituit pentru cei cari își fac interesele lor personale la umbra funcțiunii cu care au fost investiți.

Așteptând ca dispoziținea d-lui ministru al internelor să fie imediat pusă în practică, slujitorii condeiului cari au dat demult dovada patriotismului, obiectivității și onestității, vor fi colaboratorii și auxiliarii prețioși ai cârmuirii, spre țelurile cari călăuzesc pe toți românii cu dragoste de țară: muncă, bună rânduială, gospodărie, apărarea banului public, sancționarea prevaricatorilor, atentă selecționare a elementelor de conducere.

Mergând pe această cale vom consolida armonia internă și vom fi gata pentru orice eventualități pe care le anunță norii adunați pe cerul politicii internaționale.

SFINȚII PETRU ȘI PAVEL — M. BEREZOVSCHI

Intre pâine și carte

de N. BATZARIA

Două fapte de mare importanță se leagă de săptămâna trecută: acordarea unui credit de un miliard de lei în favoarea plugarilor și — al doilea fapt — inaugurarea „Lunii Cărții".

La inaugurarea „Lunii Cărții", M. S. Regele a spus cuvinte impresionante, în care, relevând din nou strânsa legătură dintre răspândirea culturii și întărirea și propășirea neamului și țării, a tras drumul pe care trebuie mers pentru atingerea acestor țeluri.

In acelaș spirit a vorbit și d. Armand Călinescu, ministrul de interne, cu ocaziunea instalării d-sale ca ministru interimar la departamentul educației naționale. „Acțiunea noastră, a spus d-sa între altele, trebue să se desfășoare sub lozinca: înapoi la carte și numai la carte".

Dar între carte, adică între dorința de a învăța sau, mai precis, necesitatea ce simți de a-ți însuși o cultură și starea economică este, netăgăduit, o strânsă și indisolubilă legătură. Bine înțeles, atunci când înveți pentru viață, iar nu cu scopul de a ajunge în posesiunea unui certificat sau unei diplome, care să-ți dea dreptul să bați — deseori zadarnic—la poarta bugetului public.

Știm dintr'o lucrare cu adevărat magistrală, că, până mai acum câteva decenii, țăranii își dădeau bucuros copiii la școală, fără să fie nevoie de a fi amenințați cu amenzi și cu aplicarea legii privitoare la obligativitatea învățământului primar. In concepția lor de atunci, școala era bună, fiindcă te scăpa de muncă — prin muncă ei înțelegând doar munca, deoarece îți asigura o slujbă — fie și o slujbuliță cât de modestă.

Este de prisos să stăruim asupra urmărilor nenorocite ale unei astfel de concepții despre rostul culturii. Spunem doar și noi adevărul elementar că rațiunea de a fi a culturii, a învățăturii de carte nu este și nu poate să fie aceea de a spori armata slujbașilor și a candidaților la slujbe, ci de a crea cetățeni luminați, cari, trăind prin propriile lor mijloace și din munca lor independentă de bugetul statului, să poată deveni, prin cunoștințele căpătate la școală, factori de progres și propășire.

Insă un alt adevăr tot atât de netăgăduit este că acela care trăește în sărăcie cum-

(Continuare in pag. 2-a)

Un sat din jud. Cluj în flăcări

Au ars 18 gospodării. -- Pagube de peste 10 milioane lei

Cluj, 27 Iunie

Un foc de proporții nemai văzute încă în ultimii zece ani în județul Cluj, a izbucnit azi după amiază în com. Morlaca la 60 kilometri depărtare de orașul nostru, comună cu două mii locuitori, români în cea mai mare parte.

Focul a început la ora 12 jum., la gospodăria sătenului Gheorghe Haș, din cauza imprudenții copilului său, în vârstă de 6 ani, care se juca cu tăciuni aprinși în șură, care s'a aprins.

Văzând că focul se întinde, copilul a luat-o la fugă și s'a ascuns în pivniță.

In curând însă flăcările au cuprins și clădirea, care se găsea în imediata apropiere a șurei.

Auzind că în casă se găsește copilul Ion Haș, ai cărui părinți erau plecați la lucrul pământului ca și toți ceilalți săteni ai comunei, Ion Bumbu, un băiat de 14 ani, vecin cu casa în flăcări, s'a repezit înăuntru și a izbutit să scoată copilul, salvându-l dela o moarte sigură. In momentul când părăsea casa, podul casei s'a prăbușit în flăcări. Din fericire, atât salvatorul cât și salvatul nu s'au ales decât cu ușoare arsuri.

FOCUL SE INTINDE

In momentul acesta s'a abătut asupra comunei o puternică vijelie, care, luând snopi întregi de paie și frânturi de grinzi aprinse, le-a asvârlit la 150 metri depărtare, incendiind în câteva clipe întreaga parte de vest a satului.

Cum toți sătenii se găseau pe hotar și în sat se aflau numai bătrânii și copiii, operațiile pentru localizarea focului nu numai că nu s'au desfășurat cum trebuia, dar printre locuitori s'a produs o panică de nedescris.

AJUTOARE

Autoritățile comunale dându-și seama că focul amenință să mistuiască întreg satul, au cerut ajutoare comunelor, Aluniș, Sincrai, Zam, Băisori, Podiș și Huedin, ai căror pompieri rurali s'au grăbit să sosească la fața locului.

Văzându-se că încercările

(Continuare in pag. 2-a)

LUNA CĂRȚII

CARTEA DE DREPT

de prof. G. G. MIRONESCU
fost președinte al Consiliului, Consilier Regal

In cadrul lunei cărții *și în legătură cu importanta expoziție deschisă Joi 23 Iunie, mi s'a cerut a scrie despre* cartea de drept.

Este nevoe, mai întâiu, de o precizare.

Inainte se înțelegea prin cărți de drept nu numai acelea ce tratau chestiuni de drept propriu zis, ci și acelea cari studiau probleme de economie politică, de finanțe și chiar de sociologie, toate aceste materii fiind cuprinse în noțiunea largă de drept. Acuma însă aceste materii legate de știința dreptului sunt considerate ca formând obiectul unor științe de sine stătătoare. De aceea urmează să înțelegem aici prin carte de drept *numai aceea care studiază chestiuni de drept în sensul strict.*

Astfel precizată cartea de drept este, la noi, cam rară. Nu ne putem desigur plânge că legile ar fi, la noi, puțin numeroase. Dar simpla tipărire a legilor sau regulamentelor nu constitue o carte de drept. *Merită acest nume numai comentariile legilor ori regulamentelor sau, în genere, studiile unor chestiuni din domeniul dreptului.*

Am putea grupa cărțile de drept în trei categorii: 1) *adnotări ale textului legilor cu hotărârile instanțelor judecătorești, sau cu explicațiuni date în expunerile de motive ori în desbaterile parlamentare;* 2) *publicații de vulgarizare;* 3) *studii științifice aprofundate.*

Prima categorie este de un folos practic imediat, înlesnind justițiabililor și avocaților lămurirea litigiilor și susținerea proceselor înaintea instanțelor judecătorești. Din

(Continuare in pag. 2-a)

Barbara Hutton, cea mai bogată moștenitoare din lume, pe o plajă engleză împreună cu fiul său, amenințat acum de curând că va fi răpit de gangsteri

Politică și comerț

OXO

Se vorbește stăruitor, în zilele din urmă, despre interesul, din ce în ce mai viu, pe care oamenii politici și oamenii de afaceri ai Marei Britanii îl manifestă pentru Europa orientală.

Preocupare târzie, dar îndreptățită.

Chestiunea raporturilor economice ale Europei occidentale cu Europa răsăriteană în general și cea dunăreană în deosebi s'a pus din primele timpuri ale Europei tratatelor de pace.

Create, reînviate sau întregite de tratate, țările orientale ale Continentului dela Baltica până la Dunăre și dela Dunăre până la Marea Egee aveau aceleași obiective: menținerea statutului lor teritorial și a independenței lor politice și economice. In acest scop, ele au făcut cu convingere politica de pace a Ligii și au căutat să-și creeze un regim de siguranță, care le lega strâns de Europa apuseană și în deosebi de Franța.

Dar dacă interesele sau simpatiile lor politice le leagă de Europa apuseană, nevoile lor economice, ca vânzătoare sau cumpărătoare, le leagă de Europa centrală și de bazinul Mediteranei.

State agricole în mare parte și aflându-se abia la începuturile desvoltării lor capitaliste, economia lor a fost dominată, mai ales în ultimii zece ani, de nevoia de debușeuri remunerătoare și de capitaluri eftine. Ele au făcut în acest scop o politică modestă, dar activă; inovatoare, dar înțeleaptă și prevăzătoare de organizare a intereselor lor agricole și financiare.

La conferința dela Stresa, în fața consiliului de la Geneva, la Varșovia, la Belgrad, la Praga sau la București, încercările lor de organizare au atras un moment atenția și au trezit interesul marilor cancelarii, au provocat memorii și rezoluții, au dat naștere la statute sau proecte de organizare. Astăzi, memorii și rezoluții, statute și proecte zac în arhive, acoperite de pulberea necruțătoare a uitării. Asemenea inițiative presupuneau însă o colaborare stăruitoare într'un continent pașnic. Astăzi ele sunt depășite de evenimente, într'o Europă care trăește de azi pe mâine, într'un climat politic înăsprit, pe hotarul dintre război și pace O încercare de organizare colectivă pe bazele din trecut apare irealizabilă în împrejurările actuale.

Dar problemele puse în preajma lui 1930 există și astăzi. Discriminarea între obiectivele politice și interesele economice, în raporturile dintre noi și Europa occidentală, se menține și astăzi. Nu numai se menține, dar se accentuiază. Schimbările produse de anexarea Austriei în structura economică a Europei Centrale măresc în mod mecanic volumul schimburilor dintre Germania și Europa răsăriteană. Indemânatica acțiune comercială a Reichului, care sacrifică interesele monetare considerațiilor comerciale, grăbește un proces economic, la care iau parte deopotrivă geografia, politica și comerțul.

Preocuparea recentă a diplomației britanice și franceze de a întregi acțiunea ei politică printr'o colaborare economică mai activă cu țările noastre, apare dictată de viziunea clară a realităților. Istoria trecutului recent ne-ar sfătui la scepticism. Perceperea limpede a realităților ne îndeamnă la speranță.

Am trecut însă de ceasul al unsprezecelea. Nu credem că mai este răgaz pentru planuri colective și sistematice, pentru anchete amănunțite, pentru negocieri laborioase și conferințe internaționale. Operațiuni comerciale simple și practice pot repara în parte efectele pasivității din trecut. Cea mai mare parte a Statelor Europei orientale, preocupate de nevoia de a finanța apărarea lor națională, ar găsi, în cumpărături suplimentare, mai ales mijlocul de a-și procura pe piețele monetare ale apusului, mijloacele de plată, care sunt destinate azi în deosebi serviciului lor financiar în străinătate. Oricare ar fi interesele lor naționale sau imperiale, și Marea Britanie și Franța au de apărat, în această regiune a continentului, un capital politic prea important, spre a nu-i da, în fine, — printr'o adaptare a politicii lor comerciale la noile situații, — o solidă bază economică. Ridicarea schimburilor economice la nivelul comunității de interese sau de vederi politice poate și trebue să fie o contribuție prețioasă la echilibrul și stabilitatea răsăritului european, într'un timp când unul din principalele obiective ale politicii apusene este de a coordona într'un mănunchiu cât mai puternic legat pe toți aceia cari urmăresc menținerea păcii, pe baza statutului actual al Europei.

D-nii Chamberlain și Buttler

despre posibilitățile unui armistițiu in Spania

Londra 27 (Rador). — **Răspunzând în ședința de azi după amiază a Camerei Comunelor unei întrebări cu privire la posibilitatea unui armistițiu în Spania, d. Chamberlain, primul ministru, a declarat:**

„Guvernul britanic continuă a fi dispus să propună o mediațiune, singur sau împreună cu alte națiuni în orice moment și atunci când o astfel de acțiune va părea să aibă șanse de succes".

La o altă întrebare, privind aceeaș chestiune, d. Buttler, subsecretar de stat la Foreign Office, a completat declarația precedentă, spunând: Având în vedere acest obiectiv, guvernul menține un contact constant cu guvernul italian, ca și cu alte guverne străine a căror cooperare este utilă".

La o a treia întrebare, d. Chamberlain a declarat că guvernul britanic nu poate să dea încurajări armatorilor britanici pentru a-și întări cu tunuri antiaeriene vapoarele lor cari fac comerț cu Spania.

xXx◉●◉xXx

Luptă crâncenă între membrii a două familii in Palestina

Ierusalim 27 (Rador). — **Corespondentul agenției „Havas" anunță:**

O luptă crâncenă s'a dat între membrii a două familii din satul Batish, din apropiere de Ramelh.

Sunt 40 răniți.

Un credit de 279 mil. dolari pentru inarmarea navală a Statelor-Unite

Washington, 27 (Rador).- **Președintele Roosevelt a semnat proectul de lege prin care se deschide un credit de 279.000.000 dolari, o primă tranșă a fondului alocat pentru începerea executării programului de reînarmare navală.**

Se vor construi mai întâi două cuirasate și un vas port avioane.

xXx◉●◉xXx

Prințul moștenitor al Suediei s'a imbolnăvit subit in Statele-Unite

New-York 27 (Rador). — **Prințul moștenitor al Suediei, Gustav Adolf, care prezidează delegația suedeză care participă la al treilea centenar, al sosirii primilor suedezi și finlandezi în Statele Unite, s'a îmbolnăvit subit.**

Prințul va fi internat într'o clinică din New-York pentru a fi supus unui examen medical.

Se pare că moștenitorul tronului Suediei are o criză de rinichi.

Medicul care a dat primele ajutoare a declarat că starea prințului nu inspiră nici o îngrijorare.

xXO❖OXx

Soldați cehoslovaci inecați la demontarea unui ponton

Praga, 28 (Radio-Central). **O groaznică nenorocire s'a întâmplat lângă Bratislava, pe când un detașament cehoslovac de pionieri proceda la demontarea unui ponton. Pontonul rupându-se, trei soldați au căzut în Dunăre și s'au înecat. Un al patrulea soldat a fost grav rănit.**

xXx◉●◉xXx

Grevă la o societate petroliferă din Birmania

Londra, 27 (Rador). — *Din Rangoon se anunță că 300 de funcționari ai societății engleze petrolifere „Burma Oil Company" au declarat grevă, cerând îmbunătățirea condițiilor de muncă.*

Ca măsură de prevedere, un detașament militar a ocupat birourile societății.

Nu se semnalează nici un incident.

xXx◉●◉xXx

FUNERALIILE MAMEI REGINEI ANGLIEI

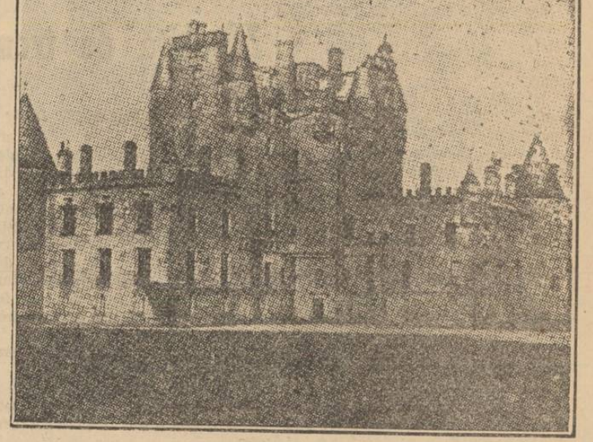

Castelul Glamis, care datează din sec. XI, unde a fost înmormântată Luni contesa Strathmore

Londra, 27 (Rador).— *Funeraliile contesei Strathmore, mama Reginei Elisabeth, s'au oficiat azi la Glamis, în Scoția, în cea mai strictă intimitate.*

La ceremonie au luat parte Suveranii, contele Strathmore, lordul și lady Glamis și ceilalți copii ai defunctei. Serviciul divin a fost oficiat în capela castelului, unde rămășițele pământești ale contesei Strathmore fuseseră depuse de ieri.

Inhumarea s'a făcut în cimitirul din Glamis, unde sunt înmormântați toți membrii familiei Strathmore. Locuitorii satului au urmat cortegiul până la cimitir.

Printre multele coroane depuse se aflau acelea ale Suveranilor, Reginei Mary și ale Suveranilor Norvegiei.

Satul Glamis este în întregime cernit, de oarece toți sătenii purtau o mare iubire defunctei contese.